

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.365/2022/8.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Dr. Idzigné dr. Novák Csilla Marianna, bíró

Dr. Hornyák Szabolcs János

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. szeptember 25.

Az ügy tárgya: emberölés büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Pest Megyei Bíróság mint fiataalkorúak bírósága, 16.Fk.125/2007/30., ítélet, tárgyalás, 2008. július 9.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 1.Fkf.293/2008/15., ítélet, nyilvános ülés,

2009. március 24.

Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pest Megyei Bíróság 16.Fk.125/2007/30. számú és a Fővárosi Ítéltábla 1.Fkf.293/2008/15. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Pest Megyei Bíróság mint fiatakorúak bírósága a 2008. július 9-én kihirdetett 16.Fk.125/2007/30. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés büntetében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), b), d) és f) pont], 2 rendbeli társtettesként elkövetett visszaélés okirattal vétségében [rég Btk. 277. § (1) bekezdés] és készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségében [rég Btk. 313/C. § (7) bekezdés a) pont]. Ezért a II. rendű terheltet halmazati büntetésül életfogytig tartó fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban 30 év eltelté után bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a polgári jogi igényről, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2009. március 24-én kihirdetett 1.Fkf.293/2008/15. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet a II. rendű terhelt tekintetében akként változtatta meg, hogy legkorábban 38 év eltelté után bocsátható feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a II. rendű terhelttel szemben helybenhagyta.

II.

[3] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelte védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti okból a támadott másodfokú határozat hatályon kívül helyezése, és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítása érdekében.

[4] Az indítványban kifogásolta, hogy a II. rendű terhelttel szemben folyamatban volt büntetőügy másodfokú elbírálásában, a jogerős ügydöntő határozat meghozatalában a másodfokú tanács tagja volt egy tanácselnök és egy bíró, akik a másodfokú eljárást megelőzően, az elsőfokú eljárás megindulásakor a II. rendű terhelte letartóztatásának fenntartása tárgyában bejelentett terhelti és védelmi fellebbezés elbírálásában részt vettek.

[5] A II. rendű terhelte védője a Fővárosi Ítéletábrla 2007. december 19. napján meghozott 1.Bpkf.10952/2007/3. számú végzésére hivatkozott, miszerint annak ellenére, hogy ezen végzés meghozatalakor a bűnösség kérdésében nem született döntés, mindössze vádemelésre került sor, azzal, hogy az előzetes letartóztatás fenntartása tárgyában a későbbi másodfokú tanács háromtagú tanácsának két tagja is részt vett, a pártatlanság elve sérült. Ugyanis a letartóztatás általános és különös okai tekintetében is döntöttek, így a másodfokú tanács tagjai márt azt megelőzően állást foglaltak a vád tekintetében, hogy bűnösség megállapítására sor került volna.

[6] Hivatkozott az 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 21. § (3) bekezdés a) pont 2017. április 19-i módosítására, mely szerint a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár. E körben utalt a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatra is.

[7] Álláspontja szerint annak ellenére, hogy jelen ügyben nem a vádemelés előtt, hanem a vádemelést követően fenntartott előzetes letartóztatás tárgyában foglalt állást a másodfokú tanács, eljárásjogi szempontból nincs különbség abban a tekintetben, hogy az eljáró bíró a vádemelés előtt, vagy azt követően dönt a kényszerintézkedésről, mivel előbbi esetben a megalapozott gyanú meglétét, utóbbi esetben a vádiratban írt tényállást vizsgálja.

[8] Mivel a kényszerintézkedés tárgyában hozott végzésben a másodfokú bíróság nem kizárólag a vádiratot tanulmányozta, hanem az ügyben rendelkezésre álló bűnügyi iratokat is, ezzel a másodfokú tanács tagjaiban már az elsőfokú eljárás megindulásakor kialakult egy álláspont a bűncselekmény kapcsán.

[9] Kifejtette továbbá, hogy abban az esetben, amennyiben a II. rendű terhelte büntetőügyét olyan pártatlan, elfogulatlan tanács bírálta volna el másodfokon, akik az ügyet korábban nem ismerték, úgy a bűnösség és a jogi minősítés kérdésében is más következtetésre jutottak volna.

[10] A védő szerint mindezek abszolút eljárási hibát eredményeztek, melynek kiküszöbölése csak a másodfokú eljárás megismétlése útján lehetséges.

[11] A Legfőbb Ügyészség Fk.Bf.1504/2022. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[12] Indokai szerint a régi Be. a bíró kizárása körében olyan objektív okot nem tartalmaz, amely alapján az ügy másodfokú elbírálásából ki van zárva az a bíró, aki az elsőfokú bíróság nem ügydöntő határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár, ideértve a kényszerintézkedésekről az elsőfokú bírósági eljárás bármely szakaszában a perbíró által hozott határozatokat.

[13] Kifejtette, hogy az előzetes letartóztatás tárgyában az elsőfokú bírósági eljárás során hozott határozat elleni fellebbezés elbírálásakor a másodfokú bíróság nem a vád tárgyává tett tények megalapozottságáról, a bizonyítékok hitelességéről vagy a vádlói jogi minősítés helyességéről dönt – amely érdemi döntés lenne –, hanem arról, hogy az elsőfokú bíróság törvényesen és megalapozottan hozott-e döntést az előzetes letartóztatás okainak fennállásáról, a kényszerintézkedés fenntartása indokolt-e.

[14] Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány valójában a jogerős ügydöntő határozatot hozó másodfokú tanács két eljáró bírójának az elfogult ítélezését állítja, amely a régi Be. 21. § (1) bekezdés e) pontjában írt, egyéb okból kizárt bíró eljárására hivatkozásnak minősül.

[15] Azonban az indítvány nem jelölt meg olyan okot a megnevezett bírók személyét illetően, mely a bírók pártatlansága iránt észszerű kételyre alapot adna.

[16] Az ügyészség ezért indítványozta, hogy a Kúria a támadott határozatot a II. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

[17] A II. rendű terhelt védője az ügyészi átiratban foglaltakra tett észrevételében kifejtette, hogy a védelem nem hivatkozik az eljáró bírók elfogult ítélezésére. Egyebekben a felülvizsgálati indítványában foglaltakat ismételte meg.

[18] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen bírálta el.

III.

[19] A II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[20] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.

[21] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján – a Be. 608. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel – felülvizsgálat alapjául szolgáló abszolút eljárási szabálysértés, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

[22] A Be. 659. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapulvételével kell elbírálni.

[23] A jogerős határozat meghozatalakor – 2009. március 24. napján – hatályban lévő régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja alapján a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben nyomozási bíróként járt el.

[24] A jelenleg hatályos Be. 14. § (3) bekezdés a) pontja szerint a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki a vádemelés előtt nyomozási bíróként, vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár.

[25] A Pest Megyei Főügyészség a II. rendű terhelttel szemben 2007. október 16. napján emelt vádat.

[26] Az ügyiratokból kitűnően azonban a Fővárosi Ítéltábla jogerős ügydöntő határozatának meghozatalában részt vett bírák (egy tanácselnök és két bíró) egyike sem járt el a nyomozás során a II. rendű terhelt előzetes letartóztatásának elrendelése, illetve meghosszabbítása tárgyában meghozott nyomozási bírói határozatok felülbírálata során, így velük szemben a régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjában írt kizárási ok nem állapítható meg.

[27] Miként az az ügyiratok közt rendelkezésre álló, és a II. rendű terhelt védője által is csatolt másodfokú határozatból – 1.Bkf.10952/2007/3. számú végzés – megállapítható, a tanácselnök és a bíró nem a II. rendű terhelt előzetes letartóztatásának meghosszabbításáról, hanem annak az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig tartó fenntartásáról [rég. Be. 129. § (4) bekezdés, 269. § (1) bekezdés] határozott.

[28] A Kúria a II. rendű terhelt védője által hivatkozott, a régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pont 2017. április 19-i hatállyal történt módosítását illetően a következőkre mutat rá.

[29] Ezzel a módosítással a régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja szerinti kizáró ok megegyezik a jelenleg hatályos Be. 14. § (3) bekezdés a) pontjában írt rendelkezéssel.

[30] A törvényi kizáró ok indoka, hogy a vádemelést megelőzően eljáró nyomozási bírónak, illetve – értelemszerűen – a nyomozási bíró által hozott határozat másodfokú felülbírálatában részt vett bírónak szükségképpen állást kell foglalnia a büntetőügy terheltjével szembeni

gyanú megalapozottságát illetően, továbbá – esetlegesen – olyan adatokat is megismerhet, amelyeket a tárgyalás során nem használnak fel bizonyítékként. Ezek alapján pedig a nyomozási bíró jogkörében korábban eljáró ítélkező bíróság tagjainak pártatlanságát kétely övezheti {34/2013. (XI. 22.) AB határozat [53] bekezdés, 21/2016. (XI. 30.) AB határozat [42] bekezdés}.

[31] Ugyanakkor a módosító törvény beiktatta a régi Be.-be a 606/B. §-t is, melynek az (1) bekezdés b) pontja szerint a törvényszék másodfokú tanácsának tagjaként a régi Be. 215. § (3) bekezdés alapján eljáró bíró a 2016. november 30. után indult büntetőeljárások esetében minősül kizártnak.

[32] Mindez azonban jelen ügyben közömbös. A kizárási okokat a büntetőeljárás törvény taxatívén sorolja fel. A védő által hivatkozott kizárási okot sem a régi, sem a hatályos Be. nem tartalmazza, a felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[33] Ekként az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezések elbírálásában, a jogerős ügydöntő határozat meghozatalában a Fővárosi Ítéltábla bírái a törvénynek megfelelően vettek részt.

[34] Következésképpen a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[35] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[36] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2023. szeptember 25.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró

